Lieta Nr.A420290118
Lietas arhīva Nr. AA43-0193-20/5
ECLI:LV:ADAT:2020:0513.A420290118.10.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 13.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Diāna Makarova,
tiesneši Kaspars Berķis un Lauma Paegļkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ (*/vārds uzvārds/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par zemes platības precizēšanu nekustamajam īpašuma /Nosaukums/, nosakot to 8,27 ha, sakarā ar Sējas novada domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 25.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Sējas pagasta zemes komisijas 1997.gada 21.novembra lēmumu Nr.44 (turpmāk – Zemes komisijas lēmums) nolemts:
1) atzīt /pers. D/ īpašuma tiesības uz /adrese/ māju zemi 5 ha kopplatībā, piešķirot mantojamajai /Nosaukums/māju zemes daļai 5 ha līdzvērtīgu zemi citā vietā Sējas pagastā;
2) atzīt /pers. E/ īpašuma tiesības uz /adrese/ māju zemi 5 ha kopplatībā, piešķirot mantojamajai /Nosaukums/ māju zemes daļai 5 ha līdzvērtīgu zemi citā vietā Sējas pagastā;
3) atzīt /pers. F/ īpašuma tiesības uz /adrese/ māju zemi 10 ha kopplatībā, piešķirot mantojamamai /Nosaukums/ māju zemes daļai 10 ha līdzvērtīgu zemi citā vietā Sējas pagastā.
/pers. F/ piešķirtā zeme uzmērīta un ierakstīta zemesgrāmatā 2000.gadā, /pers. D/ – 2002.gadā.
Veicot atlikušās zemes uzmērīšanu, tika konstatēts, ka kadastrālajā uzmērīšanā noteiktā zemes platība pārsniedz 5 ha, proti, tā ir 8,27 ha. Līdz ar to pieteicējs /pers. B/, kurš ir /pers. E/ mantinieks, vērsās Sējas novada domē, lūdzot zemes vienībai /Nosaukums/, kadastra apzīmējums /numurs A/(turpmāk – strīdus zemes vienība) precizēt platību, nosakot to 8,27 ha.

[2] Izskatot pieteicēja iesniegumu, Sējas novada dome 2018.gada 18.septembrī pieņēma lēmumu (protokols Nr.10 3,§) (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru nolēma: 1) atteikt papildu platības piešķiršanu mantojamai zemei iespējamā zemes gabalā ar kadastra apzīmējumu /numurs A/līdz 8,27 ha un 2) veikt zemes gabala uzmērīšanu atbilstoši Zemes komisijas lēmumam.
Pārsūdzētais lēmums pamatots ar apstākli, ka attiecībā uz /pers. E/ ir pieņemts lēmums par īpašuma tiesību atzīšanu, bet nav pieņemts lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Sējas novada domei pieņemt lēmumu par strīdus zemes vienības platības precizēšanu, nosakot to 8,27 ha.
Pieteikumā norādīts, ka pieteicējs ir īpašuma /Nosaukums/ mantinieks ar visām no tā izrietošajām tiesībām. Mērniece /pers. H/ pēc pieteicēja lūguma veica strīdus zemes vienības uzmērīšanu un konstatēja, ka tās platība ir nevis 5 ha, bet gan 8,27 ha. Zemes kadastrālā uzmērīšana veikta saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 "Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" (turpmāk – Kadastrālās uzmērīšanas noteikumi) 282.1.apakšpunktu, ievērojot Zemes komisijas lēmumam pievienoto strīdus zemes vienības grafisko pielikumu. Līdz ar to no pārsūdzētā lēmuma nav izsecināma pieteicējam noteiktā rīcība. Turklāt ar pārsūdzēto lēmumu atteikts pieteicējam piešķirt papildu zemes platību, taču pieteicējs to nemaz nav lūdzis. Pieteicējs ir lūdzis precizēt strīdus zemes vienības platību. Tas pašvaldībai bija jādara saskaņā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devīto daļu. Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, kāpēc šī tiesību norma izskatāmajā gadījumā nav piemērojama. Tāpat pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti secināts, ka izskatāmajā gadījumā nav pieņemts lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā. Tā kā ar Zemes komisijas lēmumu ir atjaunotas /pers. E/ īpašuma tiesības uz strīdus zemes vienību, tad secināms, ka strīdus zemes vienība /pers. E/ tika piešķirta arī pastāvīgā lietošanā, neskatoties uz to, ka attiecīgo personu rīcībā nav ne pašvaldības, ne zemes komisijas lēmuma par tās piešķiršanu. Pretējā gadījumā strīdus zemes vienības robežas nevarētu tikt iezīmētas pārskata plānā,

norādot /pers. E/ kā lietotāju. Nav arī saprotams, kāpēc pašvaldība nekustamā īpašuma nodokli /pers. E/ aprēķina par 11,5 ha, nevis par Zemes komisijas lēmumā norādītajiem 5 ha.

Ievērojot minēto apstākļu kopumu, pieteikumā secināts, ka pārsūdzētais lēmums nesatur pamatojumu, tajā ir nepareizi piemērotas tiesību normas un pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas nav uzklausīts pieteicēja viedoklis, tādējādi pieļaujot arī procesuālus pārkāpumus.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 25.aprīļa spriedumu pieteikums apmierināts un Sējas novada domei uzdots izdot administratīvo aktu par strīdus zemes vienības platības precizēšanu.

Spriedums pamatots ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta pirmo, otro, ceturto un devīto daļu, kā arī ar šā likuma 3.panta 1., 2. un 3.punktu.

Ievērojot šajās normās noteikto tiesisko kārtību, tiesa atzina, ka laika posmā no 1997.gada 27.novembra līdz 27.decembrim Sējas pagasta zemes komisijas kompetencē ietilpa gan lēmuma pieņemšana par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, gan lēmuma pieņemšana par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai līdzvērtīgas zemes piešķiršanu īpašumā pieņemšana. Ņemot vērā to, ka Rīgas rajona Sējas pagasta pārskata plānā ir iezīmētas īpašuma /Nosaukums/ zemes robežas, kā arī to, ka 1997.gada 21.novembrī ir pieņemts Zemes komisijas lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu /pers. E/ 5 ha platībā, tiesa atzina, ka strīdus zemes vienība ir uzskatāma par piešķirtu /pers. E/ pastāvīgā lietošanā, neskatoties uz to, ka šāda lēmuma nav. Tādējādi, tā kā strīdus zemes vienība ir piešķirta pastāvīgā lietošanā /pers. E/, tad, ievērojot, ka strīdus zemes vienības platība dabā ir lielāka par pastāvīgā lietošanā piešķirto un strīdus zemes vienības robežu kontūras apvidū atbilst lēmuma par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā grafiskajā pielikumā noteiktajām robežu kontūrām (Zemes komisijas lēmuma pielikumā noteiktajām robežu kontūrām), tiesa atzina, ka pašvaldībai saskaņā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devīto daļu ir nosakāms pienākums pieņemt lēmumu par strīdus zemes vienības platības precizēšanu, nosakot to 8,27 ha.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 25.aprīļa spriedumu Sējas novada dome iesniedza apelācijas sūdzību, norādot šādus argumentus un apsvērumus.

[5.1] Neviens no Zemes komisijas lēmumā norādītajiem mantiniekiem šo lēmumu nav pārsūdzējis. Tātad pieteicējam pienākas šajā lēmumā norādītā strīdus zemes vienība 5 ha, nevis 8,27 ha platībā.

[5.2] Saskaņā ar Kadastrālās uzmērīšanas noteikumu 188.2.2.apakšpunktu pieļaujamā platību atšķirība starp lēmumā norādīto un apvidū uzmērīto nedrīkst pārsniegt 0,56 ha. Taču izskatāmajā gadījumā šī atšķirība ir 3,27 ha.

[5.3] Ja pašvaldība piešķirs pieteicējam papildus 3,27 ha, tā rīkosies prettiesiski, tostarp aizskarot Sējas novada pašvaldības iedzīvotāju intereses, jo tādā veidā pieteicējs kā /pers. E/ mantinieks tiks nostādīts priviliģētākā stāvoklī. Līdz ar to tiks pārkāpts ne vien tiesiskuma princips, bet arī vienlīdzības princips, tiesību normu saprātīgas piemērošanas un samērīguma princips.

[5.4] Turklāt tas, vai piešķirt pieteicējam viņa prasīto zemes platību, ir pašvaldības tiesība, nevis pienākums. Šādā gadījumā pašvaldībai ir jāizdod satura izvēles administratīvais akts.

[5.5] Ir nepamatots pieteicēja secinājums, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanā tika pārkāptas Administratīvā procesa likuma normas. Pieņemot pārsūdzēto lēmumu, pašvaldība ievēroja ne vien likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidū" tiesību normas, bet arī Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma un likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbā" normas. Šādi rīkojoties, pašvaldība ievēroja Administratīvā procesa likuma normas par administratīvā akta izdošanu un pamatošanu.

[6] Pieteicējs paskaidrojumā par apelācijas sūdzību uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, savukārt apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma. Papildus pieteikumā norādītajam minēti šādi argumenti un apsvērumi.

[6.1] To, ka dabā strīdus zemes vienības platība ir lielāka par Zemes komisijas lēmumā norādīto, apstiprina sertificētās mērnieces konstatētais. Turklāt tieši sertificētā mērniece norādīja uz nepieciešamību šādos apstākļos vērsties pašvaldībā, lai tā pieņemtu precizējošu lēmumu.

[6.2] Apelācijas sūdzībā paustie argumenti ir kļūdaini, jo Sējas novada dome nepamatoti uzskata, ka tai izskatāmajā gadījumā ir tiesības precizēt strīdus zemes vienības platību. Izskatāmajā lietā ir izdodams nevis satura izvēles, bet gan konkrēta satura, proti, obligātais administratīvais akts.

[6.3] Sējas novada dome ir arī nepareizi piemērojusi Administratīvā procesa likuma 15.panta septīto daļu, kā arī nav ņēmusi vērā 17.pantā paredzētās tiesību normu interpretācijas metodes. Ievērojot šīs tiesību normas, jāsecina, ka strīdus zemes vienības platība ir precizējama saskaņā ar kadastrālās uzmērīšanas rezultātā konstatēto. Tas izriet arī no Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 23.panta.

[6.4] Pašvaldībai, lemjot par zemes platību precizēšanu, jāvadās no tiesību normās noteiktās kārtības, tāpēc nepelna ievērību apelācijas sūdzības argumenti par pieteicēja nostādīšanu priviliģētākā stāvoklī. Savukārt apelācijas sūdzībā norādītās likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" u.c. likumu normas izskatāmajā gadījumā nav piemērojamas.

[7] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 6.februāra lēmumu lietā atzinuma sniegšanai pieaicināts Valsts zemes dienests, kas atzinumā norāda šādus argumentus un apsvērumus.

[7.1] Pamatojoties uz Zemes komisijas lēmumu, Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmā ir reģistrēts nekustamais īpašums ar kadastra numuru /numurs B/, kura sastāvā reģistrēta strīdus zemes vienība 5 ha platībā. Strīdus zemes vienības robežas nav noteiktas.

Ņemot vērā minēto, kā arī pamatojoties uz likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta sesto daļu, Valsts zemes dienests nesaskata šķēršļus, lai pieņemtu lēmumu par īpašuma tiesību atjaunošanu pieteicējam uz /Nosaukums/ māju mantojamo zemes daļu (nekustamo īpašumu /Nosaukums/, Sējas novadā, kadastra numurs /numurs B/) un piešķiršanu īpašumā par samaksu platībā, kas pārsniedz mantojamo zemes daļu, ja Valsts zemes dienestā tiks iesniegta strīdus zemes vienības kadastrālās uzmērīšanas lieta, Sējas novada pašvaldības lēmums par strīdus zemes vienības platības precizēšanu un iesniegums lēmuma pieņemšanai par īpašumtiesību atjaunošanu un piešķiršanu īpašumā par samaksu uz /Nosaukums/ mantojamo zemi.

[7.2] Likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devītā daļa nepārprotami norāda uz pašvaldības pienākumu pieņemt lēmumu par strīdus zemes vienības platības precizēšanu. Atbilstoši Zemes komisijas lēmumam strīdus zemes vienība robežojas ar zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs C/, kā rezultātā saskaņā ar grafisko pielikumu kadastra kartē iezīmētais starpgabals bez apzīmējuma tika dzēsts. Starpgabalu esību iespējams konstatēt robežu kadastrālās uzmērīšanas procesā, veicot robežu priekšizpēti, kad mērnieks analizē no ierosinātāja un Valsts zemes dienesta saņemtos zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus par uzmērāmo zemes vienību un robežojošajām zemes vienībām un veic robežu apsekošanu dabā. Pēc iepriekš minēto darbību veikšanas pēc mērnieka lūguma Valsts zemes dienesta speciālisti Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmā var veidot jaunu zemes vienību, piešķirot kadastra apzīmējumu, ja mērnieks, veicot priekšizpēti un organizējot apsekošanu dabā, secina, ka veidojas starpgabals. Valsts zemes dienests varēs noteikt izpērkamās zemes platības apmēru tikai pēc strīdus zemes vienības kadastrālās uzmērīšanas dokumentu saņemšanas un reģistrācijas kadastra sistēmā.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa lietu izskata rakstveida procesā. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma $112.^{1}$ panta trešajai daļai lietā tika noteikta tiesas sēde procesuālās darbības veikšanai – lietas dalībnieku un Valsts zemes dienesta paskaidrojumu uzklausīšanai.

Motīvu daļa

[9] Lietā izšķirams jautājums par to, vai ir tiesisks pamats uzlikt pašvaldībai par pienākumu precizēt strīdus zemes vienības platību, nosakot to 8,27 ha.

[10] Gadījumus, kad pašvaldībai ir jāprecizē zemes platība, noteic likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devītā daļa.

Saskaņā ar šo tiesību normu, ja kadastrālajā uzmērīšanā noteiktā zemes platība pārsniedz pastāvīgā lietošanā piešķirto zemes platību vai ir mazāka par to un zemes gabala robežu kontūras apvidū atbilst lēmuma par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā grafiskajā pielikumā noteiktajām robežu kontūrām, pašvaldība pieņem lēmumu par zemes platības precizēšanu.

Tātad, lai atbilstoši minētajai tiesību normai pašvaldībai rastos tiesisks pamats precizēt zemes platību, nepieciešams konstatēt vairāku apstākļu kopumu. Pirmkārt, konkrētā zemes platība ir piešķirta lietošanā. Otrkārt, ir veikta kadastrālā uzmērīšana un tajā noteiktā zemes platība ir lielāka (vai mazāka) par pastāvīgajā lietošanā piešķirto zemes platību. Treškārt, zemes gabala robežu kontūras apvidū atbilst lēmuma par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā grafiskajā pielikumā noteiktajām robežu kontūrām.

Novērtējot izskatāmās lietas faktiskos apstākļus, Administratīvā apgabaltiesa konstatē turpmāk minēto.

[11] Ar Zemes komisijas lēmumu, kas pieņemts 1997.gada 21.novembrī, cita starpā /pers. E/, kuras mantinieks ir pieteicējs, ir atzītas īpašuma tiesības uz strīdus zemes vienību 5 ha platībā, piešķirot līdzvērtīgu zemi citā vietā Sējas pagastā. Tātad lietā ir pieņemts lēmums par īpašuma tiesību atzīšanu, piešķirot līdzvērtīgu zemi. Zemes gabala robežu ierādīšana dabā nav notikusi.

Saskaņā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta ceturto daļu, ja pagasta zemes komisija ir pieņēmusi atzinumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai līdzvērtīgas zemes piešķiršanu īpašumā, bet nav veikta zemes gabalu robežu ierādīšana (uzmērīšana) dabā, bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem zeme, uz kuru tiek atjaunotas īpašuma tiesības, līdz 1997.gada 30.novembrim piešķirama pastāvīgā lietošanā. Lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, kuram pievienota zemes lietojumu un zemes īpašumu pārskata plāna kopija ar tā zemes gabala robežām, uz kuru tiek atjaunotas īpašuma tiesības, paziņojams bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem. Minētais lēmums stājas spēkā, ja 10 dienu laikā pēc tā paziņošanas ieinteresētās personas to nav pārsūdzējušas. Spēkā stājies lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā un tam pievienotā zemes lietojumu un zemes īpašumu pārskata plāna kopija ir pamats zemes izmantošanas uzsākšanai un nekustamā īpašuma (zemes) nodokļa maksāšanas uzsākšanai likumā noteiktajā kārtībā (iepriekš minētā kārtība bija paredzēta likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta otrajā daļā).

Tātad atbilstoši minētajai tiesību normai, ja ir pieņemts lēmums par līdzvērtīgas zemes piešķiršanu īpašumā, bet nav veikta zemes gabala ierādīšana (uzmērīšana) dabā, tad bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem attiecīgā zeme līdz 1997.gada 30.novembrim tiek piešķirta pastāvīgā lietošanā, par ko tiek pieņemts lēmums, kuram pievienota zemes lietojumu un zemes īpašumu pārskata plāna kopija.

Izskatāmajā gadījumā likumā noteiktajā kārtībā un termiņā nav pieņemts lēmums, ar kuru /pers. E/ būtu piešķirta pastāvīgā lietošanā zeme tādā platībā, kādu to šobrīd pieteicējs lūdz precizēt. Tātad neizpildās viens no likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devītajā daļā paredzētajiem nosacījumiem zemes platības precizēšanai.

Par pretējo neliecina pieteikumā norādītais un pirmās instances tiesas spriedumā atkārtotais pieteicēja arguments, ka Rīgas rajona Sējas pagasta plānā ir iezīmētas īpašuma /Nosaukums/ zemes robežas, /pers. E/ norādot kā strīdus zemes vienības lietotāju. Kā redzams no kadastra informācijas par strīdus zemes vienību, tās platība ir 5 ha, proti, tieši tik, cik ir norādīts Zemes komisijas lēmumā, nevis 8,27 ha, kā to lūdz precizēt pieteicējs.

[12] To, ka izskatāmajā gadījumā netika pieņemts lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, faktiski atzīst arī Valsts zemes dienests Administratīvajai apgabaltiesai sniegtajā atzinumā. Par to liecina Valsts zemes dienesta atsauce uz likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta sesto daļu.

Saskaņā ar šo tiesību normu, ja pēc pagasta zemes komisijas darbības izbeigšanas konstatēti gadījumi, kad ne pagasta pašvaldība, ne pagasta zemes komisija likumā noteiktajā kārtībā nav pieņēmusi lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā fiziskajai personai, kuras faktiskajā lietošanā atrodas zeme, Valsts zemes dienesta teritoriālā struktūrvienība ir tiesīga pieņemt lēmumu par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu vai – gadījumā, ja zemes komisija ir pieņēmusi atzinumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai līdzvērtīgas zemes piešķiršanu īpašumā, – par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu. Valsts zemes dienesta teritoriālā struktūrvienība lēmumu pieņem, pamatojoties uz attiecīgās pašvaldības izsniegtu izziņu, kurā norādīts, ka fiziskā persona maksā nekustamā īpašuma nodokli par tās faktiskajā lietošanā esošo zemi un ka par šo zemi nepastāv strīds, un kurai pievienots faktiskajā lietošanā esošā zemes gabala grafiskais pielikums ar norādītu kadastra apzīmējumu, kā arī vismaz viens no šādiem dokumentiem:

1) pagasta zemes komisijas atzinums;

2) pašvaldības lēmums (dokumenta atvasinājums), ar kuru zemes reformas pirmajā kārtā apstiprināts pagasta zemes ierīcības projekts, vai pašvaldības (pagasta zemes komisijas) lēmums (dokumenta atvasinājums) par pagasta zemes lietojumu un zemes īpašumu pārskata plāna apstiprināšanu un ar lēmumu apstiprinātā zemes lietotāju saraksta izraksts;

3) personas iesniegums, kas iesniegts pagasta pašvaldībai līdz 1991.gada 20.jūnijam un reģistrēts pagasta zemes komisijas zemes pieprasījumu reģistrācijas žurnālā;

4) pašvaldības izziņa, kas apliecina, ka attiecībā uz minēto zemes gabalu šī persona ar pašvaldību nav noslēgusi zemes nomas līgumu, izņemot Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajā daļā noteikto gadījumu.

Tātad atbilstoši minētajai tiesību normai, ja likumā noteiktajā kārtībā nav pieņemts lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, bet ir pieņemts lēmums par līdzvērtīgas zemes piešķiršanu īpašumā (kā tas ir izskatāmajā gadījumā), Valsts zemes dienests ir tiesīgs pieņemt lēmumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

Kā norādīts Valsts zemes dienesta atzinumā, šādu lēmumu Valsts zemes dienests izskatāmajā gadījumā varētu pieņemt, ja tam tiktu iesniegta strīdus zemes vienības kadastrālās uzmērīšanas lieta, Sējas novada pašvaldības lēmums par strīdus zemes vienības platības precizēšanu un iesniegums lēmuma pieņemšanai par īpašumtiesību atjaunošanu un piešķiršanu īpašumā par samaksu mājas /Nosaukums/mantojamo zemi. Šādā gadījumā tiktu noteikta izpērkamās zemes platība (proti, platība, kas pārsniedz 5 ha).

Tātad arī Valsts zemes dienests, novērtējot tā rīcībā esošos dokumentus, kā arī pamatojoties uz likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta sesto daļu un norādot uz nepieciešamību pašvaldībai pieņemt lēmumu par strīdus zemes vienības platības precizēšanu, atzīst, ka lēmums par zemes (attiecīgās platības) piešķiršanu pastāvīgā lietošanā izskatāmajā gadījumā nav pieņemts.

[13] Pastāvot šādu apstākļu kopumam, Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pieteikumā un pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, ka izskatāmajā gadījumā izpildās viens no likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devītās daļas nosacījumiem – lēmuma esība par zemes (attiecīgajā platībā) piešķiršanu pastāvīgā lietošanā.

[14] Vienlaikus, ja arī piekristu pieteicēja un pirmās instances tiesas secinātajam, ka lēmuma par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā kā tāda neesība nav izšķiroša, tas tik un tā nenozīmētu, ka pašvaldībai saskaņā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devīto daļu būtu jāprecizē strīdus zemes vienības platība, palielinot to par 3,27 ha.

Minētais izskaidrojams ar to, ka atbilstoši norādītajai tiesību normai zemes gabala robežu kontūrām apvidū ir jāatbilst lēmuma par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā grafiskajā pielikumā noteiktajām robežu kontūrām. Tātad, ja piekristu pieteicējam un uzskatītu, ka Zemes komisijas lēmums, proti, lēmums par īpašumtiesību atjaunošanu ir pielīdzināms lēmumam par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, tad atbilstoši likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devītajai daļai jākonstatē, ka uzmērītās zemes robežu kontūras atbilst Zemes komisijas lēmumam pievienotajā grafiskajā pielikumā norādītajām zemes robežu kontūrām.

Kā redzams no lietas marteriāliem, zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētā mērniece /pers. H/ 2018.gada 5.februārī veica strīdus zemes vienības robežu apsekošanu un uzmērīšanu, konstatējot, ka strīdus zemes vienības platība ir 8,27 ha (*lietas 1.sējuma 69.lapa*). /pers. H/ 2018.gada 27.aprīlī pieteicējam adresētajā vēstulē norādīts, ka strīdus zemes vienības robežu uzmērīšana veikta, pamatojoties uz Zemes komisijas lēmumu un tā grafisko pielikumu (*lietas 1.sējuma 68.lapa*). Administratīvajai apgabaltiesai 2020.gada 23.martā sniegtajā informācijā /pers. H/ precizēja, ka strīdus zemes vienības

kadastrālā uzmērīšana veikta, pamatojoties uz Zemes komisijas lēmumam pievienoto grafisko pielikumu, kuru 2007.gada 16.novembrī parakstīja Sējas novada pašvaldības darbiniece /pers. L/ (*lietas 1.sējuma 208.lapa*). No minētā jāsecina, ka sertificētā mērniece strīdus zemes vienības uzmērīšanu veica uz 2007.gada novembrī sastādītā grafiskā pielikuma pamata.

Šajā sakarā būtiski ņemt vērā turpmāk norādītos apstākļus.

Kā izriet no Sējas novada domes sniegtās informācijas, ko neapstrīd arī lietā pieaicinātais Valsts zemes dienests, strīdus zemes vienības īpašuma lietā ir divi dažādi Zemes komisijas lēmuma grafiskie pielikumi, proti, viens bez datuma (*lietas 1.sējuma 158.lapa*) un otrs, uz kura norādīts, ka to sagatavoja Sējas novada domes darbiniece /pers. L/ 2007.gada 16.novembrī (*lietas 1.sējuma 157.lapa*). No lietā esošajām kartogrāfiskajām kartēm (*lietas 1.sējuma 130.-131.lapa*) redzams, ka starp srīdus zemes vienību un tai blakus esošo zemes vienību "Niedras" (kadastra numurs /numurs C/) ir projektēta vēl viena zemes vienība, kurai nav piešķirts kadastra numurs. Kā norādīts Valsts zemes dienesta 2020.gada 3.marta atzinumā, ņemot vērā, ka atbilstoši Zemes komisijas lēmuma un Sējas pagasta zemes komisijas 1996.gada 31.oktobra lēmuma Nr.20 grafiskajiem pielikumiem abas minētās zemes vienības robežojas, kadastra kartē iezīmētais starpgabals bez kadastra apzīmējuma tika dzēsts (*lietas 1.sējuma 171.-174.lapa*). Elektroniskajā sarakstē ar Sējas novada domi Valsts zemes dienesta darbiniece papildus ir norādījusi, ka 2004.gada jūlijā zemes vienības platība, kas kadastra kartē bija reģistrēta bez kadastra apzīmējuma (zemes vienība starp strīdus zemes vienību un tai balkus esošo zemes vienību "Niedras"), tika iekļauta strīdus zemes vienības platībā un no Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmas tika dzēsta (*lietas 1.sējuma 142.lapa*).

Tātad atbilstoši lietā esošajai informācijai Valsts zemes dienests 2004.gadā Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmā strīdus zemes vienībai pievienoja papildu zemes vienību, šo pievienoto zemes vienību izdzēšot no kadastra sistēmas. Kā norādījusi Sējas novada dome, pašvaldības lēmums par abu zemes vienību apvienošanu izskatāmajā gadījumā nav pieņemts (*lietas 1.sējuma 121.lapa*). Tāpat Sējas novada dome ir norādījusi, ka Sējas novada domes zemes ierīkotāja, 2007.gada 16.novembrī sagatavojot pielikumu Zemes komisijas lēmumam, varēja nepamanīt, ka strīdus zemes vienība ir lielāka, jo tās konfigurācija vizuāli neatšķiras (*lietas 1.sējuma 121.lapa*).

Lietā ir iesniegts arī izkopējums no Lauku atbalsta dienesta mājaslapā pieejamās lauku bloku kartes, kur redzams meliorācijas grāvis, kura pagrieziena punktā ir apakšējais robežpunkts /pers. E/ piešķirtajam zemes gabalam (*lietas 2.sējuma 7.lapa*). Salīdzinot šo dokumentu ar Zemes komisijas lēmumam pievienoto /pers. E/ piešķirtā zemes gabala robežplānu, kā arī ņemot vērā sertificētās mērnieces Administratīvajai apgabaltiesai sniegto informāciju, ka strīdus zemes vienība tika uzmērīta, pamatojoties uz Sējas novada domes zemes ierīkotājas 2007.gada 16.novembrī sastādīto grafisko pielikumu, jāsecina, ka sertificētā mērniece ir uzmērījusi strīdus zemes vienību, kurai Valsts zemes dienests 2004.gadā pievienoja vēl vienu zemes vienību bez kadastra numura, tādējādi palielinot strīdus zemes vienības platību. Citiem vārdiem sakot, strīdus zemes vienības kadastrālās uzmērīšanas laikā noteiktās zemes robežu kontūras neatbilst Zemes komisijas lēmuma sākotnējam grafiskajam pielikumam, kurā atspoguļotas patiesās /pers. E/ piešķirtās zemes robežas.

Tas savukārt nozīmē, ka neizpildās vēl viens no likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devītajā daļā paredzētajiem nosacījumiem.

[15] Papildus minētajam norādāms vēl kāds apsvērums.

Proti, izmantojot Kadastrālās uzmērīšanas noteikumu 188.2.2.apakšpunktā paredzēto formulu, secināms, ka pieļaujamā platību atšķirība starp Zemes komisijas lēmumā norādīto un apvidū uzmērīto nedrīkst pārsniegt 0,56 ha.

Interpetējot šo tiesību normu kopsakarā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta devīto daļu, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka zemes platības precizēšana var notikt, ievērojot minētās Ministru kabineta noteiktais pieļaujamās platību atšķirības. Proti, ja sertificēts mērnieks veic platības noteikšanu un konstatē, ka tā ir lielāka nekā norādīts attiecīgajā lēmumā, bet nepārsniedz 0,56 ha, tad pašvaldība pieņem lēmumu par zemes platības precizēšanu, kā rezultātā tiek noteikta korekta, proti, faktiskajai situācijai atbilstoša zemes platība un zemesgrāmatā un Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmā tiek reģistrēti korekti dati. Taču, ja uzmērītā zemes platība, salīdzinot ar lēmumā noteikto, ir lielāka par vairāk nekā 3 ha, kā tas ir izskatāmajā gadījumā, tad ir jāatzīst, ka konstatētais platības pārsniegums ir nepieļaujams, un šādā gadījumā sertificētam mērniekam ir jārīkojas Kadastrālās uzmērīšanas noteikumu 189.punktā paredzētajā kārtībā. Proti, atbilstoši šai tiesību normai, ja mērnieks konstatē, ka zemes vienības platība pārsniedz pieļaujamo platību atšķirību, mērnieks sagatavo šo noteikumu 13.pielikumā paredzēto platību neatbilstības aktu, norādot tajā neatbilstības iemeslus. Atbilstoši Kadastrālās uzmērīšanas noteikumu 191.punktam minētais akts ir jāparaksta arī ierosinātājam. Izskatāmajā lietā šāds akts lietā nav iesniegts, un arī no sertificētās mērnieces Administratīvajai apgabaltiesai un Sējas novada domei sniegtās informācijas neizriet, ka sertificētā mērniece būtu sastādījusi šādu aktu, norādot neatbilstību iemeslus.

[16] Ņemot vērā norādīto apstākļu kopumu, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā izveidojusies situācija, kad Valsts zemes dienesta rīcības rezultātā strīdus zemes vienībai, neesot nekādam tiesiskam pamatojumam, tika pievienota vēl viena zemes vienība un tādējādi strīdus zemes vienības platība izveidojās 8,27 ha liela (lai gan ar Zemes komisijas lēmumu /pers. E/ tika piešķirti 5 ha), nav risināma ar šajā lietā pieteikto prasījumu – pašvaldības lēmuma pieņemšanu par zemes platības precizēšanu. Tāpat šajā lietā nav risināmi Sējas novada domes Administratīvajai apgabaltiesai izteiktie lūgumi atzīt par spēkā neešu Sējas novada domes zemes ierīkotājas /pers. L/ 2007.gada 16.novembrī sagatavoto grafisko pielikumu Zemes komisijas lēmumam un pieprasīt Valsts zemes dienestam sagatavot Zemes komisijas lēmuma grafisko pielikumu atbilstoši /pers. E/ piešķirtās zemes robežplānam.

[17] Tādējādi, tā kā atbilstoši iepriekš secinātajam nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai, pieteikums ir atzīstams par nepamatotu un noraidāmu. Vienlaikus Administratīvā apgabaltiesa piekrīt pieteikumā norādītajam, ka pieteicējs pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas netika uzklausīts. Taču šis apstāklis nevar būt par pamatu pieteikuma apmierināšanai, jo labvēlīga administratīvā akta izdošanai ir nepieciešams konstatēt likumdevēja noteiktos priekšnosacījumus, nevis privātpersonas neuzklausīšanu vai citus iestādes pieļautos procesuālos pārkāpumus.

[18] Papildus minētajam Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka tā ir izvērtējusi arī pārējos lietas dalībnieku argumentus, taču detalizētas atbildes uz tiem netiks sniegtas, jo tie neietekmē apgabaltiesas iepriekš secināto, ka nav konstatējams tiesisks pamats lēmuma pieņemšanai par strīdus zemes vienības platības precizēšanu.

[19] Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumiem, kuri izdarīti, ievērojot pieteikumā norādītos argumentus, bet atbilstoši piemērojamajām tiesību normām neizvērtējot apstākļus, kuru rezultātā notika strīdus zemes vienības platības palielināšana par vairāk nekā 3 ha.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ (*/vārds uzvārds/*) pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Sējas novada domei precizēt īpašuma /Nosaukums/ (kadastra numurs /numurs A/) platību, nosakot to 8,27 ha.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente D.Makarova

Tiesneši K.Berķis

L.Paegļkalna